

# SPIS TREŚCI

|                                                                               |     |
|-------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Wykaz skrótów .....                                                           | 9   |
| Wstęp .....                                                                   | 11  |
| Rozdział 1. Współczesne społeczeństwo ponowoczesne .....                      | 19  |
| 1.1. Anomia norm .....                                                        | 19  |
| 1.2. Społeczeństwo ponowoczesne .....                                         | 25  |
| 1.2.1. Czynniki wpływające na powstanie społeczeństwa<br>ponowoczesnego ..... | 25  |
| 1.2.2. Charakterystyka społeczeństwa ponowoczesnego .....                     | 38  |
| 1.2.3. Wielokulturowość .....                                                 | 48  |
| 1.3. Wartości w społeczeństwie ponowoczesnym .....                            | 53  |
| 1.4. Socjalizacja i internalizacja norm moralnych .....                       | 68  |
| 1.4.1. Czynniki wpływające na socjalizację norm .....                         | 68  |
| 1.4.2. Prawidłowości procesu przyswajania norm .....                          | 77  |
| 1.4.3. Przyswajanie norm prawnych .....                                       | 86  |
| 1.5. Podsumowanie .....                                                       | 88  |
| Rozdział 2. Moralność w społeczeństwie ponowoczesnym .....                    | 91  |
| 2.1. Uwagi wprowadzające; pojęcie moralności .....                            | 91  |
| 2.2. Moralność powszechna (publiczna) .....                                   | 99  |
| 2.3. Rozwój moralny .....                                                     | 109 |
| 2.4. Postawy moralne .....                                                    | 120 |
| 2.5. Moralne funkcjonowanie człowieka .....                                   | 134 |
| 2.5.1. Uwagi wprowadzające .....                                              | 134 |
| 2.5.2. Emocje moralne .....                                                   | 141 |
| 2.6. Charakterystyka moralności ponowoczesnej .....                           | 150 |
| 2.7. Podsumowanie .....                                                       | 161 |

|                                                                                               |     |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Rozdział 3. Aksjologiczne podstawy prawa karnego .....                                        | 165 |
| 3.1. Uwagi wprowadzające .....                                                                | 165 |
| 3.2. Tradycyjne podstawy aksjologiczne prawa karnego .....                                    | 169 |
| 3.3. Zależność walidacyjna prawa i moralności .....                                           | 179 |
| 3.4. Przyczyny (powody) kryminalizacji .....                                                  | 194 |
| 3.5. Wpływ aksjologii prawa na jego przestrzeganie .....                                      | 202 |
| 3.6. Prawo karne z perspektywy wartości .....                                                 | 208 |
| 3.6.1. Uwagi wprowadzające .....                                                              | 208 |
| 3.6.2. Aksjologia kodeksu karnego .....                                                       | 217 |
| 3.7. Podsumowanie .....                                                                       | 227 |
| Rozdział 4. Religia jako podstawa aksjologiczna przepisów karnych .....                       | 229 |
| 4.1. Społeczne znaczenie religii .....                                                        | 229 |
| 4.2. Wartości chrześcijańskie w kodeksie karnym; kodeks karny<br>z perspektywy Dekalogu ..... | 236 |
| 4.3. Podsumowanie .....                                                                       | 278 |
| Rozdział 5. Wolność jako podstawa aksjologiczna przepisów karnych .....                       | 279 |
| 5.1. Wolność w społeczeństwie ponowoczesnym .....                                             | 279 |
| 5.2. Wolność z perspektywy psychologicznej .....                                              | 284 |
| 5.3. Wolność w prawie karnym .....                                                            | 288 |
| 5.3.1. Uwagi wprowadzające .....                                                              | 288 |
| 5.3.2. Wolność jako podstawa aksjologiczna typów czynów<br>zabronionych .....                 | 291 |
| 5.4. Podsumowanie .....                                                                       | 359 |
| Rozdział 6. Godność jako podstawa aksjologiczna przepisów karnych .....                       | 361 |
| 6.1. Uwagi wprowadzające .....                                                                | 361 |
| 6.2. Pojęcie godności .....                                                                   | 366 |
| 6.3. Godność na gruncie prawa karnego .....                                                   | 372 |
| 6.4. Godność jako podstawa aksjologiczna poszczególnych typów czynów<br>zabronionych .....    | 382 |
| 6.5. Podsumowanie .....                                                                       | 429 |
| Wnioski końcowe .....                                                                         | 431 |
| Literatura .....                                                                              | 437 |